

Monumentnummer*: 523071

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82893/40

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nijmegen Nijmegen Gelderland

Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Parkweg	96			6511 BK	Nijmegen		
Parkweg	98			6511 BK	Nijmegen		
Parkweg	100			6511 BK	Nijmegen		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Nijmegen	C			7910

Omschrijving**

Inleiding

In 1887 gebouwd zeer groot HERENHUIS van architect J.W. Michielsen aan de Parkweg te Nijmegen. De bochtige Parkweg kent een geleidelijk verlopend hoogteverschil en vormt de noordoostelijke begrenzing van het vanaf 1880 aangelegde Kronenburgerpark dat samen met de Parkweg deel uitmaakt van de zogenaamde stadsuitleg van Nijmegen. Het enorme pand werd gebouwd als woonhuis met magazijn en kende daarna een groot aantal bestemmingen waaronder de huisvesting voor de Wereldlijke Derde Orde van de Heilige Fransiscus van Assisi (ca. 1914), het kantoor en toonzaal van de Nijmeegse baksteenfabrikant N.V. Metselsteen (vh. Antoon Geldens, ca. 1933) en van het Belgisch consulaat. De huidige functie is die van horecagelegenheid op begane grond en in de kelder en kamerverhuur op de verdiepingen. Architect Michielsen ontwierp een zeer opvallend pand dat toen en ook nu nog het straatbeeld op bijzondere wijze domineert door hoogte, volume en bouwstijl. Het pand werd gebouwd met een zeer rijk uitgevoerde voorgevel in de stijl van het INTERNATIONAAL ECLECTICISME met invloeden van de NEO-RENAISSANCE. Het pand sluit door de bijzonder rijke detaillering, de dakvorm en het forse bouwvolume eerder aan bij de eclectische architectuur zoals deze in grote steden als Amsterdam, maar vooral ook in steden in België en Frankrijk werd ontwikkeld. Het pand vormt een hoogtepunt in het oeuvre van architect Michielsen, die meer panden in Nijmegen ontwierp. Het bevindt zich temidden van de aaneengesloten bebouwing aan de Parkweg.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Achter het pand bevindt zich vermoedelijk nog het sterk gewijzigde hoofdvolume van de voormalige toonzaal/werkplaats. Deze aanbouw is niet beschermenswaardig. Het pand ligt in de vanaf 1879 ontwikkelde stadsuitleg van Nijmegen en valt binnen het sinds 1980 van Rijksweg beschermde gedeelte van de binnenstad van Nijmegen.

Omschrijving

Zeer groot HERENHUIS met een nagenoeg rechthoekig bouwvolume waarin een kelder, drie bouwlagen en een zeer hoge zolder met twee zolderverdiepingen zijn opgenomen. De zijgevels van het pand staan door het bochtige en in hoogte oplopende karakter van de Parkweg schuin op de rooilijn en bepalen in combinatie met het zeer hoge dak in belangrijke mate het straatbeeld. De voorgevel wordt gekenmerkt door een uitgebreide en zeer rijk uitgevoerde combinatie van natuursteen en pleisterwerk waarbij op twee bouwlagen rode baksteen is gebruikt. De geprononceerde middenas met hangerker, dakkapel met topgevel en de hierboven hoog rijzende dakopbouw bepalen het aanzicht van de gevel. Boven de zwaar geprofileerde gootlijst bevindt zich een attiek. Het dak is een op Franse voorbeelden geïnspireerd, met leien bekleed, afgeplat schilddak met zeer hoge dakschilden en een ter plaatse van de middenas in de voorgevel trapeziumvormig verhoogd gedeelte. Dit verhoogde gedeelte wordt afgesloten door een klein plat dak waarop zich een in siersmeedwerk uitgevoerde balustrade (drie zijden) en een eveneens in siersmeedwerk uitgevoerde windvaan bevinden. De windvaan bevat het monogram FS. Het platte dak heeft een omlopende en geprofileerde gootlijst op klossen. In de diverse dakschilden zijn verschillende moderne dakramen geplaatst ter verlichting van de kamers in deze zolder aangebracht. Op de platte delen van het dak bevinden zich drie, en in de zuidoosthoek van het trapeziumvormige dakgedeelte één oorspronkelijke hoge slanke schoorsteen.

Deze VOORGEVEL is symmetrisch ingedeeld en heeft vijf vensterassen. De horizontale geleding in drie bouwlagen wordt in evenwicht gebracht door de verticale middenas. Deze middenas bevat op de verdieping een hangerker met balkon en eindigt boven de attiek in een dakkapel met topgevel. De geheel met hardsteen beklede en in rustica uitgevoerde onderpui dient als basement voor een zeer hoge eerste verdieping en een iets minder hoge tweede verdieping. Het basement bevat in het midden een dubbele deur en heeft aan weerszijden een getralied, diep terug liggend raam en een oorspronkelijke deur. De deur links voert naar de verdieping. Achter de deur rechts bevindt zich een overkluisde doorgang naar het achterterrein. De nu aanwezige middendeuren zijn vernieuwd, de oorspronkelijke exemplaren nog wel aanwezig. Het hardstenen muurwerk is in blokverband gedetailleerd. De licht getoogde muuropeningen hebben aan de bovenzijde een sluitsteen in de vorm van een diamantkop. Aan weerszijden van de middendeuren bevinden zich twee zware consoles die de geheel in hardsteen uitgevoerde verdiepingen dragen. Deze rechthoekige erker is één vensteras diep en drie breed. De rechthoekige erkerramen met rondboogvormige bovenlichten worden gescheiden door bewerkte hardstenen zuiltjes en kolommen. De ter plaatse van de erker dicht uitgevoerde borstwering zet zich in de rest van de gevel voort als een opengewerkte borstwering. Aan elke zijde van de erker bevinden zich twee ramen (enkelruits met bovenlicht), voorzien van een hardstenen profielomlijsting en een bewerkte latei. Het spaarzaam aanwezige metselwerk wordt afgewisseld met hardsteen. Op de erker bevindt zich ter plaatse van de tweede bouwlaag een balkonbalustrade met dezelfde detaillering als de borstwering van de bouwlaag daaronder. Onder de ramen aan weerszijden van het balkon is de borstwering nu dicht uitgevoerd. De stolpramen zijn voorzien van een bovenlicht en hebben ook hier een in hardsteen uitgevoerde omlijsting. De dubbele balkondeur is voorzien van een halfcirkelvormig bovenlicht en bevinden zich in een rijk gedecoreerde hardsteenomlijsting met een rondboog die door twee klassieke zuilen en twee pilasters wordt gedragen. Ter plaatse van de zolder bevindt zich een attiek dat ter plaatse van de middenrisaliet iets vooruit springt. De attiek bevindt zich boven de door consoles gesteunde kroonlijst en bevat een centrale dakkapel waarin een stolpdeur met bovenlicht en twee smalle zijlichten zijn opgenomen. De dakkapel is geheel in steen uitgevoerd en wordt geleed door zuiltjes en pilasters die een hoofdgestel dragen waarin Neo-Classicistische- en Neo-Renaissance-elementen door elkaar worden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gebruikt. Als afsluiting wordt een Serlio motief gecombineerd een trapgevel die wordt afgesloten met een piron en is voorzien van twee voluten in de vorm van een hoorn (des overloeds?). Aan weerszijden van de centrale dakkapel bevindt zich een kleinere dakkapel. Deze dakkapellen zijn elk voorzien van een stolpraam met een halfroond bovenlicht in een stenen omlijsting die is voorzien van voluten en een op de Neo-Gotiek geïnspireerde wimberg.

De LINKER ZIJGEVEL gaat grotendeels schuil achter het ooit verhoogde buurpand. Dat dit pand oorspronkelijk lager was, is merkbaar in het interieur waar zich ter hoogte van de verdieping van het buurpand een verdikking in het muurwerk bevindt. Achter de pleisterlaag bevindt zich naar verluid nog een groot glas-in-loodraam. Boven het dak van het buurpand is de gevel gepleisterd.

De RECHTER ZIJGEVEL is voor een deel gepleisterd. Het rechter gedeelte springt iets terug en hier is metselwerk zichtbaar. De gevel is diverse malen gewijzigd en heeft dichtgezette vensteropeningen op de begane grond en deels vernieuwde vensteropeningen op de verdiepingen.

De ACHTERGEVEL is ter plaatse van de begane grond uitgebouwd en voorzien van een plat dak. Daarboven zijn op de verdieping vernieuwde en op de tweede verdieping nog oorspronkelijke vensteropeningen aanwezig, voorzien van getoogde afsluitingen.

In het INTERIEUR is de RUIMTELIJKE INDELING door de vele functiewijzigingen niet meer oorspronkelijk. De kamers aan de voorzijde hebben (gezien vanaf de openbare weg) voor wat betreft de verdieping nog de oorspronkelijke hoogte en zijn op diverse plaatsen mogelijk nog voorzien van oorspronkelijke muurschilderingen.

Waardering

HERENHUIS uit 1887, ontworpen door J.W. Michielsen.

- Van architectuurhistorische waarde als bijzonder en zeldzaam voorbeeld van een in de stijl van het Internationaal Eclecticisme gebouwd herenhuis, gelegen in de stadsuitleg van Nijmegen, aan de rand van het Kronenburgerpark. Het pand is gebouwd in een combinatie van stijlen waarbij de Neo-Renaissance als uitgangspunt werd genomen. De zeer rijk gedetailleerde voorgevel, het volume en de dakvorm geven het pand een grootstedse allure die uniek is voor de Nijmeegse, maar ook binnen de Nederlandse architectuurgeschiedenis. De goed bewaard gebleven uiterlijke kenmerken van het pand wegen op tegen het in de loop der tijd aangepaste interieur, waarin overigens nog wel enkele oorspronkelijke onderdelen aanwezig zijn. De bijzonder vormgegeven voorgevel van het pand kenmerkt zich door de bijzondere combinatie van hardsteen, pleisterwerk en baksteen. Het pand vormt een hoogtepunt in het oeuvre van architect Michielsen die meerdere panden in Nijmegen ontwierp, die echter nergens zo rijk gedetailleerd en zo groot werden uitgevoerd.
- Van grote stedenbouwkundige waarde als zeer belangrijk onderdeel van de begrenzende bebouwing aan het Kronenburgerpark. De vorm van het hoofdvolume wordt voor een deel bepaald door de bochtige Parkweg die ook een geleidelijk verlopend hoogteverschil kent. Het pand torent uit boven het park en de overige bebouwing aan deze weg en heeft een ensemblewaarde met de overige historische bebouwing en de groenstructuren in dit gebied, ontstaan als gevolg van de sloop van de oude vestingwerken vanaf 1878. De bebouwing in dit gebied valt binnen het beschermde stadsgezicht van Nijmegen.
- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting voor de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale herenhuizen in de nieuw aangelegde straten rond de oude stad; een stadsuitbreiding die met het verwijderen van de vestingwerken aan het eind van de 19de eeuw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

mogelijk was geworden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis